

KORKUT ATA TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI DERGİSİ
Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi
The Journal of International Turkish Language & Literature Research

Sayı/Issue 8 (Ağustos/August 2022), s. 925-945.
Geliş Tarihi-Received: 25.05.2022
Kabul Tarihi-Accepted: 04.08.2022
Araştırma Makalesi-Research Article
ISSN: 2687-5675
DOI: 10.51531/korkutataturkiyat.1119331

Sedat Girgin'in Resimlediği Kitaplardan Örneklerle Çocuk Edebiyatında Resim-Metin İlişkisinin İncelenmesi*

Analysis of Text-Picture Relation in Children's Literature with Examples from the Books Illustrated by Sedat Girgin

Fetullah UYUMAZ**
Lokman TURAN***

Öz

Çalışmanın amacı çocuk edebiyatında resim-metin ilişkisinin incelenmesidir. Bu bağlamda Sedat Girgin'in resimlediği kitaplardan örnek resim ve metinler sunulmuş ve bu resim ve metinlerin "Resimli Çocuk Kitabı Değerlendirme Formu"na (RÇKDF) uygunlukları incelenmiştir. Bu çalışma doküman analizi yöntemine uygun bir şekilde hazırlanmıştır. Çalışma dört temel aşamadan oluşmaktadır: İçerik toplama, verilerin derlenmesi, veri analizi ve son olarak değerlendirme şeklinde sıralanmaktadır. Çalışmada kullanılan kitapların forma uygunluk düzeylerinin sırasıyla % olarak ifade edilişi şu şekildedir: *Açayip Bir Hediye* %66,66, *Gökten Yağan İkizler Aşkına* %66,66, *Dinozor Kuşları* %72,22, *Yalancılar Ülkesi* %83,33 oranında uyumlu olarak belirlenmiştir. Çalışmanın bu bölümünde incelenen kitaplar "Resimli Çocuk Kitabı Değerlendirme Formu"na göre toplamda 18 maddede incelenmiştir. Yapılan bu araştırmada veri analizi; verilerin toplanma, betimlenme, analiz, yorumlanma ve sentezlenmesi sırası gözetilerek yapılmıştır. Toplanan veriler değerlendiriciler arası güvenilirliği sağlamak üzere her bir madde bağlamında üç değerlendiricinin vermiş olduğu puanların ortalaması alınarak yapılmıştır. Elde edilen bulgularda kitaplarda kullanılan resimlerin uyumluluk oranı %72,21 olarak ortaya çıkmıştır. Resimlerin yüksek düzeyde metinlerle uyumlu olduğu ve çocuğun gelişimini desteklediği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca ulaşılan sonuçlardan hareketle yazarlara, çizerlere ve bu alanda çalışan araştırmacılara çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Sedat Girgin, çocuk edebiyatı, resim-metin ilişkisi, illüstrasyon.

Abstract

This study aims to examine the relation between pictures and text relation in children's literature; In this context, sample pictures and texts from the books illustrated by Sedat Girgin were presented, and the compatibility of these pictures and texts with the "Children's Picture Evaluation Form" (RCKDF) was examined. This study was prepared in accordance with the methods of document analysis. The study consists of four basic stages: data collection, data compilation, data analysis, and evaluation. The levels of conformity to the form of the books used in the study are expressed as % respectively: *A Strange Gift* 66.66%, *Twins Raining from*

* Bu makale yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

** Arş. Gör., Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi, Erzurum/Türkiye, fetullah.uyumaz@atauni.edu.tr, ORCID: 0000-0002-0274-8640.

*** Prof. Dr., Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi, Erzurum/Türkiye, e-posta: lokmanturan@gmail.com, ORCID: 0000-0002-8622-7753.

the Sky 66.66%, Dinosaur Birds 72.22%, and Liars Country 83.33%. The books in this section of the study are examined in 18 articles according to the Illustrated Children's Book Evaluation Form. Data analysis in this research; The collection, description, analysis, interpretation and synthesis of the data were carried out by considering the order. The collected data were made by taking the average of the scores given by the three evaluators in the context of each item in order to ensure inter-rater reliability. According to the findings, the compatibility rate of the pictures used in the books was 72.21%. Furthermore, it has been concluded that the pictures are highly compatible with the texts and supports the child's development. Additionally, several recommendations for writers, artists, and researchers in this field were made based on the findings.

Keywords: Sedat Girgin, children's literature, picture-text relationship, illustration.

Giriş

Resim ve metin ilişkisi çocuk edebiyatının önemli başlıkları arasında sıralanabilir. Çocuğun ilgisini resimlenmiş kitaplara çekmek için resimlerin metinlerle uyumlu bir şekilde çizilmesi ve metinlerle birlikte kullanılması gerekir. Bu kavramları açıklamak gerekirse: Resim; 1-varlıkların, doğadaki görünüşlerinin kalem, fırça gibi araçlarla kâğıt, bez vb. üzerinde yapılan biçimleri. 2-Bunu yapmak için gerekli yöntemleri öğreten sanat (Türkçe Sözlük, TDK, 2013). Basılı veya el yazması parça, metin, bir yazıyı biçim, anlatım ve noktalama özellikleriyle oluşturan kelimelerin bütünü, tekst olarak tanımlanmaktadır (Türkçe Sözlük, TDK, 2013). İllüstrasyon ise; resimleme (Türkçe Sözlük, TDK, 2013) ve sözcük olarak izah edici resim anlamına gelmektedir (Kayabekir, 2010, s. 21).

Çocuk kitapları, çocukların edebî metinlerle tanıştıkları ilk yazılı ve basılı kaynaklardır. Çocuk bu kitaplar aracılığıyla dünyayı tanımaya çalışır ve kendi hayal dünyasını inşa eder. Kitaplarda bulunan resimler çocuklar için görsel uyarılardır. Bu resimler ne kadar titiz bir çalışmayla çizilmişse çocuğu etkileme derecesi de o kadar artacaktır. İyi kabul edilen kitapların ön kapaklarından en son sayfalarına kadar bütün tasarımları, içerikleriyle uyumludur. Bu uyum okuyucuyu kitabı alıp okumaya davet eder (Karatay, 2012, s. 81).

Bu bağlamda resimlerin metinle uyumu da en önemli konuların başında gelmektedir. Görsel tasarım bakımından çocuk kitaplarında bulunması gereken niteliklere bazı yayınlarda dikkat edilmemektedir. Kitaplardaki görsellerle metinlerin tam olarak uyuşmadığı durumlarla karşılaşmak mümkündür. Metni anlam bakımından destekleyen resimle metinde anlatılan durum farklı olabilmektedir (Karatay, 2012, s. 89). Örneğin metinde konu olarak çiçek toplamak için kırdaki gezintiye çıkan bir karakterin maceraları verilmiş ve bu metni açıklamak için kullanılan resim fabrikalardan veya harabe binalardan oluşmuşsa bu metinde resim-metin ilişkisi kurulamamış demektir. Bu durumda metni açıklamak için kullanılan resim, kitapta yalnızca bir dolgu malzemesi olarak yer alır. Çocuk, resimle metin arasında bir ilişki kuramadığı zaman zihninde oluşacak bazı sorulara cevap bulamayacaktır. Bununla birlikte zihnine kodlayacağı kavramları yanlış veya eksik olarak aktaracaktır.

Çocuklar için eser ortaya koyan yazarlar ve çizerler; çocuk gibi düşünebilmeli, çocuk gibi duyumsayabilmeli, çocuğun gözünden bakabilmelidir. Çocuğun merak ögesini besleyici yazılar kaleme alıp çizimler yapabilmelidir. Çocuk edebiyatı çocuğu küçümsememeli, çocuğun değerli olduğunu kabul etmeli, ilgi ve ihtiyaçlarına cevap verebilmelidir. Çocukça yaşamak, çocukça sevmek, çocukça düşünmek, kendini onların yerine koymak, onlar gibi düşünmek, konuşmak düşünülmediğinden daha zordur. Ancak yazar, çocuğun hayal dünyasına seslenebilmelidir, yetişkinlikleri döneminde çocuk olduğu zamanları unutmayan yazarlar, çocuğun dünyasını daha iyi anlayabilir ve kendini çocuğun yerine koyarak yazabilir (Dursunoğlu, 2015; Kıbrıs, 2000).

Çocuk kitaplarının nasıl olması gerektiği ve temelde taşınması gereken bazı özellikler bulunmaktadır. Bu özellikler şu şekilde sıralanabilir (Sever, 2015, s. 198-199):

- Kitaplar hem çocuğun kendine özgü doğallığını taşımaları hem de içten bir anlatıma sahip olmalıdır.
- Yazar, hikâye içerisinde kurguladığı karakter aracılığıyla çocuklarla arkadaşlık kurabilmeli, onlara bir sırdaş bir dost olmayı başarabilmelidir.
- Kitaplar, çocuklara gerçekleştiremeyecekleri sorumlulukları yüklemekten uzak durmalıdır. Çocuğun gelişimini olumsuz etkileyecek içerikler barındırmamalıdır.
- Kitaplar aracılığıyla çocuklara Türkçenin anlatım olanakları ve kuralları sezdirilmelidir, anlatımda öğreticilikten uzak durulmalıdır. Öğretici tavır takınan kitaplar çocuğu sıkırmakta ve kitapla olan ilişkisini zedelemektedir.
- Çocuk edebiyatının temel sorumluluğu; çocuklara, dilin ve resmin imkânlarıyla kurgulanmış yeni yaşantılar sunmak olmalı, sunulan yaşantılardan çıkarımlar yapma sorumluluğu ise çocuklara bırakılmalıdır. Çocuk bu sayede kendisinin de seçim imkânı olduğunun farkına varabilecek ve bağımsız bir birey olma yolunda hızla ilerleyebilecektir.

Resimli Kitapların Biçimsel Özellikleri

Çocuğun kitapla tanışması ve kitabın çocuğun ilgisini çekmesi için biçimsel özelliklerinin dikkatli bir şekilde belirlenmiş olması gerekmektedir. İyi şekilde biçimlendirilmiş bir kitap çocuk için vazgeçilmez bir arkadaş olacaktır. Okulöncesi dönemde 6 ay-2 yaş, çocukların kitapla tanışma evresi; 2-4 yaş, arkadaşlık evresi; 4-6 yaş da çocuklarda kitap sevgisinin oluşturulduğu evre olarak tanımlanabilir. Bu evrelerdeki çocuklara seslenen metinler, genel olarak resimlerle oluşturulur. Resimler anlatımın başat ögesidir (Sever, 2018, s. 24). Çocuk edindiği olumlu algılarla, dilsel ve görsel okuma eylemine geçer. Özellikle 0-6 yaş döneminde, çocuğun kitabın görüntüsüne bakarak kitapla etkileşime geçmesi, tasarım özelliklerinin önemini daha çok ortaya koyar (Çer, 2014, s. 129).

Resimli çocuk kitaplarında dikkat edilmesi gereken ve üzerinde özellikle durulması gereken başlıklar bulunmaktadır. Bu başlıklar kitaba nitelik kazandırmada oldukça önemlidir. Biçimsel özellikler deyince genellikle kâğıt, kapak, ciltleme, harf karakteri ve büyüklüğü, boyut, sayfa düzeni, resim, çizgi ve renk akla gelmektedir (Oğuzkan, 2013, s. 367).

Yöntem

Araştırma Yöntemi

Bu çalışma nitel araştırma yaklaşımıyla temellendirilmiştir. Nitel araştırma, "gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik bir sürecin izlendiği araştırma" şeklinde tanımlanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Doküman incelemesi veya analizi tek başına bir araştırma yöntemi olabildiği gibi diğer nitel yöntemlerin kullanıldığı durumlarda ek bilgi kaynağı olarak da işe yarayabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Çalışmada nitel araştırmaya uygun olarak doküman inceleme kullanılmıştır. Araştırmanın konusunu oluşturan resimler ve metinler bu yöntem doğrultusunda, geliştirilen *Resimli Çocuk Kitabı Değerlendirme Formu'na* (RÇKDF) göre incelenmiştir.

Veri Kaynakları

Araştırmanın kapsamı belirlenirken çeşitli ölçütler göz önünde bulundurulmuştur. Bu ölçütlerden biri araştırmanın konusunu oluşturan kitapların hangi yaş seviyesine göre

ayrıldığıdır. Çalışmada kullanılan kitaplar seçilirken dört yaş grubu belirlenmiş olup kitaplar buna göre seçilmiştir. Bu yaş grupları sırasıyla 4-6, 7-9, 10-12 şeklindedir. Bir diğer ölçüt ise yine yaş seviyesi göz önünde bulundurularak sınıf seviyesinin belirlenmesidir. İncelenen kitaplar; 4-6 yaş grubunda *Açayip Bir Hediye*, 7-9 yaş grubunda *Gökten Yağan İkizler Aşkına*, 10-12 yaş grubunda *Dinozor Kuşları ve Yalancılar Ülkesi* olarak belirlenmiştir. Yaş ve sınıf seviyesinin belirlenmesi noktasında kitaplar okunmuş ve resimler incelenmiştir daha sonra uzman görüşleri alınmıştır. Alınan görüş ve tavsiyeler sonucunda Can Yayınları'nın Can Çocuk (<http://www.cancocuk.com>) isimli internet sitesinde bulunan gruplandırılmayla paralel olduğu görülmüştür. Bu doğrultuda hem uzmanların görüşünden hem de internet sitesinden faydalanılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada seçilen kitaplardan toplanan veriler doküman incelemesine uygun bir şekilde elde edilmiştir. "Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu ve olaylar hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Şimşek ve Yıldırım, 2018, s. 217)." Toplanan veriler *Resimli Çocuk Kitapları Değerlendirme Formu*'nda bulunan maddelere göre üç Türkçe Eğitimi uzmanı tarafından incelenmiş ve her bir madde için değerlendirmelerde bulunulmuştur. Form oluşturulurken öncelikle incelenecek olan çalışma grubu göz önünde bulundurulmuştur. Formda bulunan maddeler çeşitli çalışmalardan derlenmiş ve uzman görüşleri alınarak kullanımının uygun olduğuna karar verilmiştir. *Resimli Çocuk Kitapları Değerlendirme Formu* Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1: Resimli Çocuk Kitapları Değerlendirme Formu

	EVET	KISMEN EVET	KISMEN HAYIR	HAYIR
1. Resimler, çocuğun metni tahmin etmesini sağlamakta mıdır?				
2. Kitap kapağındaki resimler, kitabın ismiyle uyumlu mudur?				
3. Resimler, ait oldukları metinlerin anlamını tamamlamakta mıdır?				
4. Resimler ve metinler aynı sayfada veya yan yana olacak şekilde verilmiş midir?				
5. Ön kapaktaki resimler kitabın arka kapağındaki özetle veya içerikle uyumlu mudur?				
6. Resimler, ait oldukları metinlerin ana fikrini/ana duygusunu desteklemekte midir?				
7. Resimler, metne, görsel dilin anlatım gücüyle yeni yorumlar katmasına katkı sağlamakta mıdır?				
8. Resimlerin ve metinlerin yerleştirilmesinde zemin fon ilişkisi gözetilmiş midir?				
9. Resimlerde kullanılan renkler canlı, net ve dikkat çekici midir?				
10. Kitabın kapağındaki resimler parlak, canlı ve ilgi çekici nitelikte midir?				

11. Resimler, çocuğun düş ve düşünce serüvenine çıkmasına, eğlenmesine katkı sağlamakta mıdır?				
12. Resimler ve metinler kitabın kapağında belirtilen yaş düzeyine uygun mudur?				
13. Yazı karakterleri gözü yormayacak büyüklükte ve baskısı kaliteli midir?				
14. Resimler, çocuktaki merak duygusunu pekiştirici özellikte midir?				
15. Resimler, metnin, çocuğun belleğinde canlandırılmasına katkı sağlıyor mudur?				
16. Resimlerde metinde anlatılan konunun dışına çıkılarak dikkat dağıtıcı öğelere yer verilmiş midir?				
17. Resimler, cinsellik ve şiddet içeren öğeler barındırmakta mıdır?				
18. Resimler ve metinler herhangi bir ideolojiye ait öğeler barındırmakta mıdır?				

(Sever, 2018, s. 156-167).

Veri Analizi

Toplanan veriler değerlendiriciler arası güvenilirliği sağlamak üzere her bir madde bağlamında üç değerlendiricinin vermiş olduğu puanların ortalaması alınarak yapılmıştır. Ortaya çıkan sonuca göre formda eşleştirme yapılmıştır. Bu eşleştirme "evet" için "4", "kısmen evet" için "3", "kısmen hayır" için "2", "hayır" için "1" şeklindedir. RÇKDF'de toplam 18 madde bulunmaktadır, her bir madde için en düşük puan 1 en yüksek puan 4 olarak belirlenmiştir. Bir maddenin toplamda alabileceği en düşük puan 18 en yüksek puan ise 72'dir. Buna göre 18-31 puan aralığı "1" dolayısıyla "hayır", 32-45 puan aralığı "2" dolayısıyla "kısmen hayır", 46-59 puan aralığı "3" dolayısıyla "evet", 60 ve üzeri puan için "evet" olarak belirlenmiştir. Ayrıca RÇKDF'de bulunan madde; 15,16,17 ve 18'e verilen "hayır" yanıtları madde içerikleri göz önünde bulundurularak olumlu olarak değerlendirilmiştir. Forma göre incelenen resimlerin uyumluluk düzeyleri düşük %1-33,33, orta %33,34-66,66 ve yüksek %66,67-100 aralığında olacak şekilde belirlenmiştir.

Değerlendiricilerin çalışmada bulunan kitaplara verdikleri puanlar ve karşılıkları şu şekilde ortaya çıkmıştır:

Birinci değerlendiricinin RÇKDF'ye göre yaptığı puanlama tablo 2'de gösterilmiştir:

Tablo 2: RÇKDF'ye Göre Birinci Değerlendiricinin Puan Tablosu

	Evet	Kısmen Evet	Kısmen Hayır	Hayır	Toplam
Acayip Bir Hediye	56	4	4	8	72
Gökten Yağan İkiizler Aşkına	48	12	0	12	72
Dinozor Kuşları	52	12	0	8	72
Yalancılar Ülkesi	60	0	4	8	72

İkinci değerlendiricinin RÇKDF'ye göre yaptığı puanlama tablo 3'te gösterilmiştir:

Tablo 3: RÇKDF'ye Göre İkinci Değerlendiricinin Puan Tablosu

	Evet	Kısmen Evet	Kısmen Hayır	Hayır	Toplam
Acayip Bir Hediye	56	8	4	4	72
Gökten Yağan İvizler Aşkına	48	8	4	12	72
Dinozor Kuşları	40	12	8	12	72
Yalancılar Ülkesi	52	4	8	8	72

Üçüncü değerlendiricinin RÇKDF'ye göre yaptığı puanlama tablo 4'te gösterilmiştir:

Tablo 4: RÇKDF'ye Göre Üçüncü Değerlendiricinin Puan Tablosu

	Evet	Kısmen Evet	Kısmen Hayır	Hayır	Toplam
Acayip Bir Hediye	64	4	4	0	72
Gökten Yağan İvizler Aşkına	56	8	4	4	72
Dinozor Kuşları	56	8	0	8	72
Yalancılar Ülkesi	64	0	4	4	72

Değerlendiricilerin her bir kitaba verdikleri puanların ortalamaları ise tablo 5'te gösterilmiştir.

Tablo 5: RÇKDF'ye Göre Üç Değerlendiricinin Puan Ortalaması

	Evet	Kısmen Evet	Kısmen Hayır	Hayır	Toplam
Acayip Bir Hediye	58,66	5,33	4	4	72
Gökten Yağan İvizler Aşkına	50,66	9,33	2,66	9,33	72
Dinozor Kuşları	49,33	10,66	2,66	9,33	72
Yalancılar Ülkesi	58,66	1,33	5,33	6,66	72

(Toplam bölümünde küsuratlı sonuçlar tam sayıya yuvarlanmıştır)

Geçerlik ve Güvenirlilik

Çalışmada kullanılan Resimli Çocuk Kitaplarını Değerlendirme Formu kaynak taraması yöntemi ve araştırmacının eklediği maddelerle oluşturulmuştur. Daha önce yapılan benzer akademik çalışmalar da dikkate alınarak form toplamda 18 maddeden oluşacak şekilde tasarlanmıştır. Seçilen her madde farklı uzman görüşleri alınarak hem çocuk edebiyatı alanında çalışan öğretim üyelerinin görüşleri hem de illüstrasyon konusunda çalışmalar yapmış uzmanlardan görüşler alınıp derlenmiştir. Formda kullanılan maddelerinin yapılmış ve uygulanmış çalışmalardan alınması da ayrıca çalışmayı geçerli ve güvenli kılmıştır.

Çalışmada kullanılan kitaplar dışında illüstratör Sedat Girgin'in resimlemiş olduğu dört farklı kitap formun uygunluğunu kontrol etmek açısından incelenmiştir. Elde edilen

sonuçlardan sonra çalışmada kullanılacak kitaplar, hazırlanan form kapsamında değerlendirme işlemine tabi tutulmuştur.

Bulgular

Bu bölümde çalışmada kullanılan kitaplarla ilgili bulgulara yer verilmiştir. Bulgular verilirken tümdengelim yöntemi izlenerek öncelikle sekiz kitabın forma uygunlukları maddelerin sırasına göre her maddede ayrı ayrı incelenmiştir. Bu yöntemle bulgulara genel bir şekilde göz atılmış olup daha sonra her kitapla ilgili açıklamalara yer verilmiştir. Tezde incelenen kitaplardan hareketle betimsel analiz yapılarak ulaşılan veriler kitaplara göre sıralanmıştır. Kitaplarda bulunan resimlerle ilgili olarak açıklanma ihtiyacı bulunan bulgular ve bu bulguların ait olduğu resimler ilgili kitabın başlığı altında verilmiştir.

Acayip Bir Hediye İsimli Kitaptan Resim-Metin İlişkisi Bağlamında Elde Edilen Bulgular

Acayip Bir Hediye isimli kitapla ilgili olarak RÇKDF’de bulunan 2, 3, 5 ve 7. maddeler ilgili şekillerle birlikte ayrıntılı bir şekilde incelenmiş olup ulaşılan bulgular şu şekildedir:

Şekil 1: *Acayip Bir Hediye* (kapak resmi)

2. Madde: Kitap kapağındaki resimler, kitabın ismiyle uyumlu mudur? Bu soruya verilen yanıt "kısmen hayır" şeklindedir. Şekilde de görüleceği üzere bir kız çocuğunun kucağında oyuncak bir tavşan bulunmaktadır. Kitap okunduktan sonra hediye olan oyuncak tavşan olduğu anlaşılacaktır ancak söz konusu maddeye göre oyuncak tavşanın hediye olup olmadığı belli değildir. Eğer oyuncak tavşan beraberinde bir hediye kutusu veya süslenecek olsaydı okuyucunun oyuncak tavşanın hediye olduğu fikrine ulaşması daha kolay olacaktı. Fakat şekilde böyle bir detay bulunmadığından kitap kapağının isimle tam olarak uyumlu olduğu söylenemez.

Şekil 2: Acayıp Bir Hediye

3. Madde: Resimler, ait oldukları metinlerin içeriğiyle uyumlu mudur? değerlendircinin bu soruya verdiği yanıt "kısmen evet" şeklindedir. Şekilde görüleceği üzere bahsedilen oda kısmen düzensiz ve toplanmamış olarak verilmiştir. Bununla birlikte aşırı bir düzensizlik göze çarpmamaktır, yatak örtüsü temiz ve düzenli bir şekilde verilmiştir. Oysa metinde düzenli odaya ait detaylarla ilgili olarak daha fazla ayrıntı bulunmaktadır. Örneğin şirin baba ve şirine oyuncakları ile kapının üzerinde bulunan zürafa resmi ile ilgili metinde bilgi verilmişken resimde bunlara yer verilmemiştir. Şekilde verilen nesnelere de neredeyse hiç bahsedilmemiştir. Resim hemen yanındaki metne ait olmasına rağmen muhtevayı tam olarak yansıtmamaktadır. Bu durumda resimle metnin birbirini tamamladığı söylenemez.

Şekil 3: Acayıp Bir Hediye (kapak resmi)

Şekil 4: Acayip Bir Hediye (arka kapak resmi)

5. Madde: Ön kapaktaki resimler kitabın arka kapağındaki özeti veya içeriği ile uyumlu mudur? Bu soruya RÇKDF'ye göre "hayır" yanıtı verilmiştir. Her iki şekil incelendiğinde kapakta kucagında oyuncak tavşan bulunduran bir kız çocuğuna yer verilmiştir. Arka kapak resminde kitapta bulunan üç hikâyenin ismine yer verilmiştir ancak kitabın ismini taşıdığı hikâye ile ilgili olarak neredeyse hiç bilgi yoktur ve okuyucunun arka kapak resminden hareketle kitabın içeriğine dair bir bilgiye ulaşmasına izin verilmemiştir.

7. Madde: Resimler farklı çağrışımlar uyandırıp çocukların yaratıcılığını, duygu ve düşünce dünyalarını geliştirecek nitelikte midir? İncelenen resimlerden hareketle bu soru için "hayır" yanıtı verilmiştir. Resimler gerçeğe çok yakın şekillerde çizilmiş olup çocuğa ufuk açıcı nitelikte içerik sunamamaktadır. Bu maddeyle ilgili olarak diğer resimlere ekler kısmından ulaşılabilir.

Acayip Bir Hediye isimli kitapla ilgili olarak RÇKDF'den hareketle genel bir sonucun verildiği tablo ise şu şekildedir:

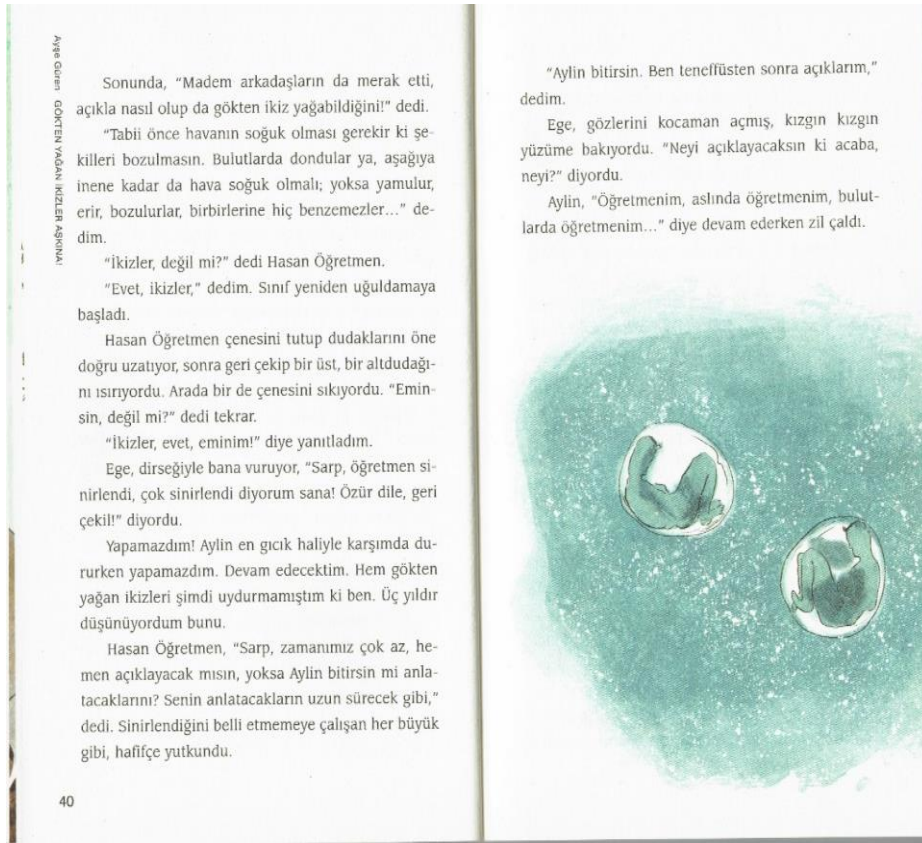
Tablo 6: Acayip Bir Hediye Resim-Metin Uyumu

Acayip Bir Hediye	Uyumlu		Uyumlu Değil		Toplam	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
	12	66,66	6	33,34	18	100

Gökten Yağan İkiizler Aşkına İsimli Kitaptan Resim-Metin İlişkisi Bağlamında Elde Edilen Bulgular

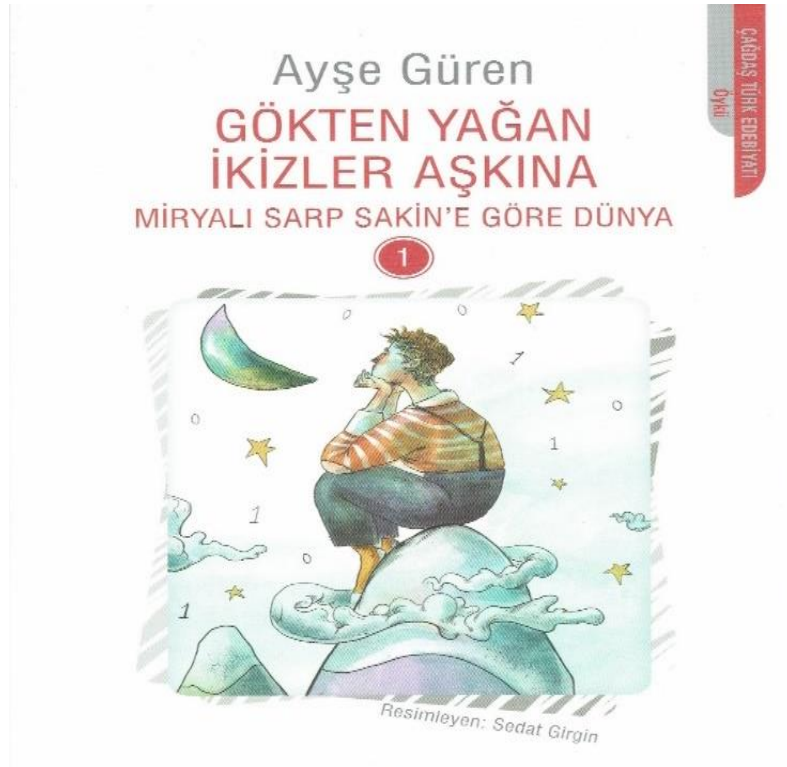
Çalışmanın üçüncü kitabını oluşturan bu kitapla ilgili olarak RÇKDF'ye uyumluluk göstermeyen 1, 2, 3, 5 ve 16. maddelerle ilgili ulaşılan sonuçlar şu şekildedir:

1. Madde: Resimler, çocuğun metni tahmin etmesini sağlamakta mıdır? Kitaptan alınarak incelenen resimlerde genel olarak resim-metin ilişkisi kurulmamıştır. Şekil 5'te görüleceği üzere resimde iki ayrı daire içinde insanlar çizilmiş, insanın anne karnındaki hâline vurgu yapan bu resimler metnin içeriğine dair herhangi bir bilgi içermemekte olup çocuğun metni tahmin etmesine imkân vermemektedir. Metinde ise öğretmen ve öğrenci arasındaki bir durumdan bahsedilmektedir. Metnin tahmin edilebilmesi için resimlerin içerik olarak metni tamamlayıcı olması gerekmektedir.

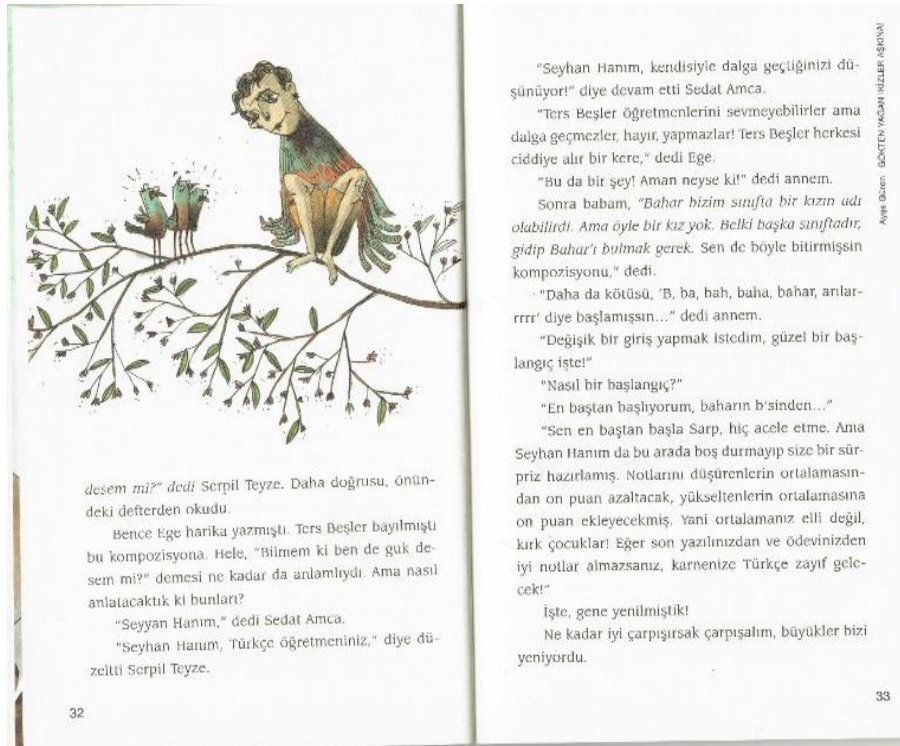
Şekil 5: Gökten Yağan İkiizler Aşkına

2. Madde Kitap kapağındaki resimler, kitabın ismiyle uyumlu mudur? Sorusuna "hayır" cevabı verilmiştir. Şekil 6'da da görüleceği üzere yüksek bir tepenin zirvesinde bulutların üstünde oturan düşünceli bir adam resmedilmiştir. Kitabın ismi ile resimde bulunan öğeler bu bakımdan örtüşmemektedir.

Şekil 6: Gökten Yağan İkizler aşkına (kapak resmi)

3. Madde: Resimler, ait oldukları metinlerin içeriğiyle uyumlu mudur? Sorusuna verilen yanıt "kısmen evet" olarak belirlenmiştir. Şekil 7'de ağacın dalında oturmuş bir çocuk ve yanında kuşlara yer verilmiştir. Ayrıca kuşların üzerinde verilen çizgilerden hareketle çocuğa bir şeyler söyledikleri anlaşılıyor. Oysa metinde böyle bir ayrıntıya yer verilmemiştir. Bu açıdan resimle metin arasında bir ilişki kurulamamıştır.

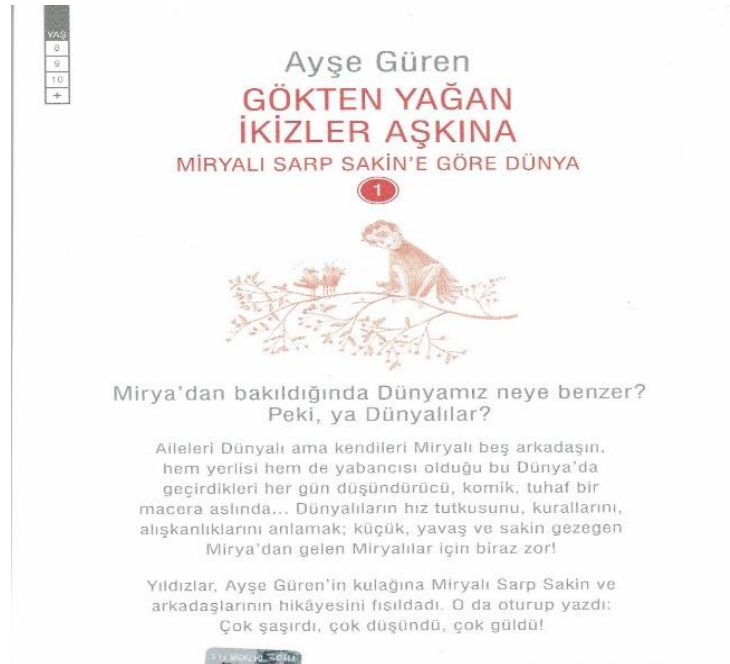

Şekil 7: Gökten Yağan İkizler Aşkına

5. Madde: Ön kapaktaki resimler kitabın arka kapağındaki özeti veya içeriği ile uyumlu mudur? Sorusuna değerlendirici "hayır" yanıtı vermiştir. Kitabın arka kapağında verilen bilgiler kitabın ismi olan *Gökten Yağan İkizler Aşkına* ile uyuşmamaktadır. Kitabın ön kapağında etrafı bulutlarla çevrili bir dağın tepesinde düşüncelere dalmış bir kişi resmedilmiştir. Kitabın arka kapağında verilen özetle ise Mirya adlı bir yerden bahsedilmiş ve aileleri Dünyalı ancak kendileri Miryalı olan beş arkadaşın başından geçen tuhaf durumlara değinilmiştir. Bu durum kitap kapağı ile arka kapakta verilen bilgilerin birbiriyle uyuşmadığını göstermektedir.

Şekil 8: Gökten Yağan İkizler Aşkına (kapak resmi)

Şekil 9: Gökten Yağan İkizler Aşkına (arka kapak resmi)

16. Madde: Resimlerde metinde anlatılan konunun dışına çıkılarak dikkat dağıtıcı öğelere yer verilmiş midir? Bu soruya değerlendirici "evet" yanıtını vermiştir. Metinde büyük bir gürgen ağacı ve onun altında yer alan banktan bahsedilmiştir ancak gürgen verilmemiştir. Bulutların üzerinde bir bank ve dökülen yapraklar resmedilmiş ayrıca Neptün'den bahsedilmiş fakat resimde ay gösterilmiştir. Buradan hareketle resmi yorumlayacak olan çocuğun hem yanlış bir bilgiye sahip olması hem de dikkatinin dağılması kaçınılmazdır.

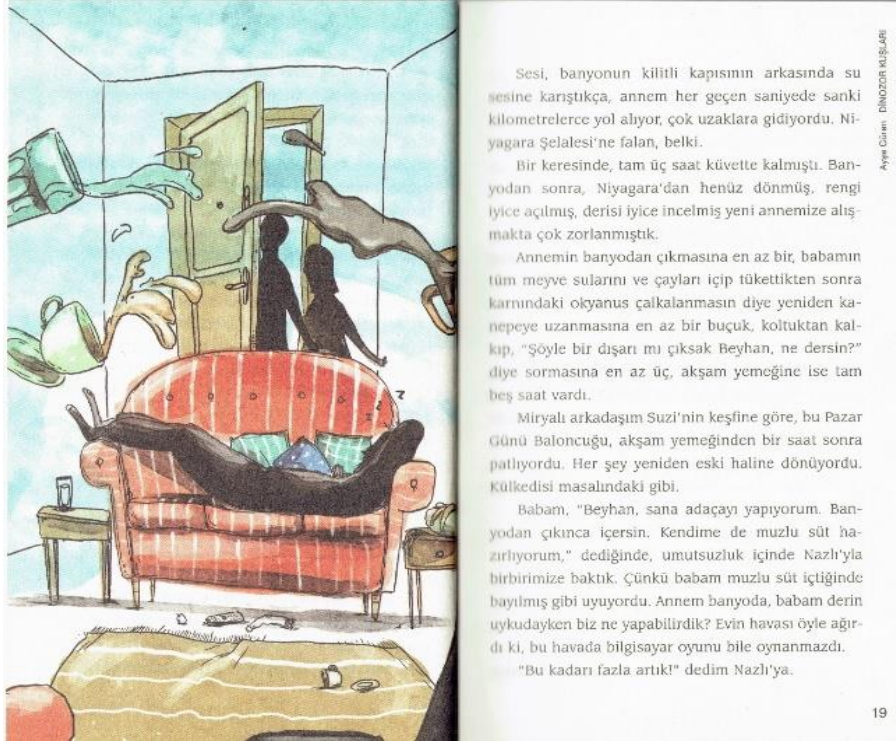
Şekil 10: Gökten Yağan İkiizler Aşkına

Gökten Yağan İkiizler Aşkına adlı kitapla ilgili olarak RÇKDF'den hareketle genel bir sonuç Tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 7: Gökten Yağan İkiizler Aşkına Resim-Metin Uyumu

Gökten Yağan İkiizler Aşkına	Uyumlu		Uyumlu Değil		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
	12	66,66	6	33,34	18	100

Dinozor Kuşları İsimli Kitaptan Resim-Metin İlişkisi Bağlamında Elde Edilen Bulgular

Şekil 11: Dinozor Kuşları

Resimde açık bir kapıdan çıkmak üzere olan iki kişi, koltukta uyuyan birisi, havada uçan su, çay ve kahve dolu bardaklar, yerde kumanda ve çorap resmedilmiştir. Ancak metinde Beyhan adlı karakterin babasıyla girdiği diyaloglara yer verilmiştir. Bu diyaloglar resimlemeyi açıklayıcı nitelikte değildir. Bu durum çocuğun metni tahmin etmesini zorlaştırmaktadır.

5. Madde: Ön kapaktaki resimler kitabın arka kapağındaki özeti veya içeriği ile uyumlu mudur? Sorusuna değerlendirci "hayır" yanıtını vermiştir.

Şekil 12: Dinozor Kuşları (kapak resmi)

Şekil 13: Dinozor Kuşları (arka kapak resmi)

Kitabın kapağında bulunan dinozorlara kanat çizilerek kuş benzetmesi yapılmıştır. Ancak kitabın arka kapağında bulunan özet kısımda kitabın ismiyle ve ön kapağında bulunan resimlerle ilgili olarak bilgi verilmemiştir. Arka kapakta kitapta bulunan diğer hikâyelerle ilgili birer cümlelik bilgilere yer verilmiştir. Bu maddeyle ilgili *Acayip Bir Hediye* ve *Gökten Yağan İkiizler Aşkına* adlı kitaplarda da aynı sonuca ulaşılmıştır.

Dinozor Kuşları adlı kitapla ilgili olarak genel bir sonuç RÇKDF'den hareketle Tablo 6'da gösterilmiştir.

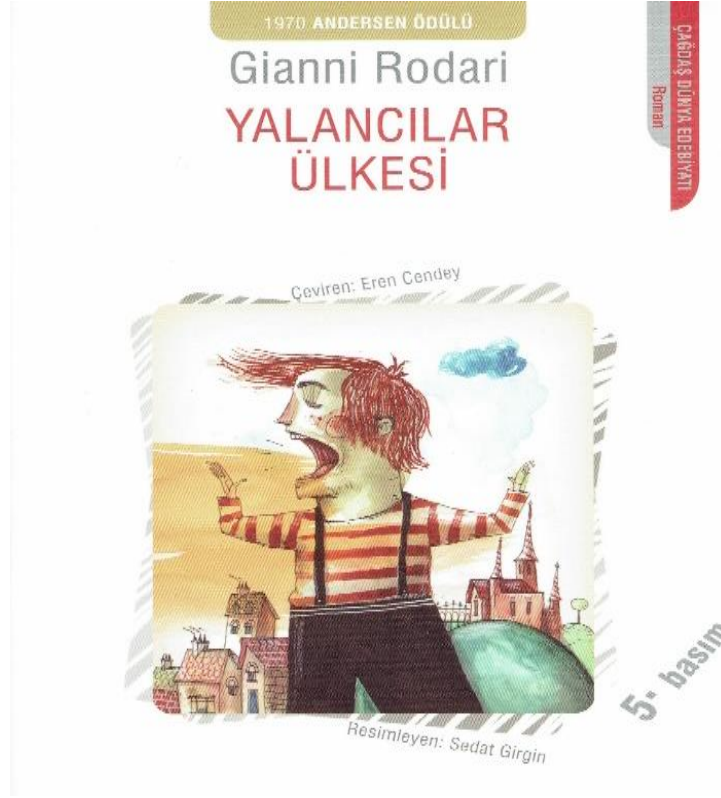
Tablo 8: Dinozor Kuşları Resim-Metin Uyumu

Dinozor Kuşları	Uyumlu		Uyumlu Değil		Toplam	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
	13	72,22	5	27,78	18	100

Yalancılar Ülkesi İsimli Kitaptan Resim-Metin İlişkisi Bağlamında Elde Edilen Bulgular

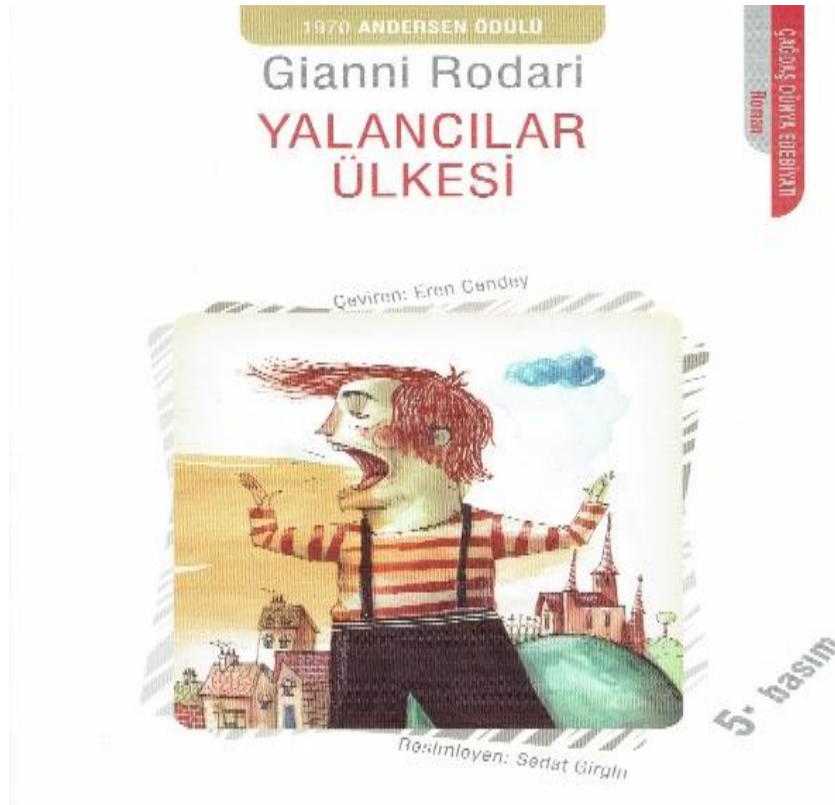
Yalancılar Ülkesi isimli kitap RÇKDF'ye göre incelendiğinde 2, 5 ve 7 numaralı maddelerin açıklanmaya ihtiyacı vardır.

2. Madde: Kitap kapağındaki resimler, kitabın ismiyle uyumlu mudur? Sorusuna değerlendirici "kısmen hayır" yanıtını vermiştir. Kitabın kapağı incelendiğinde bağırان bir kişinin olduğu görülmektedir. Ancak yalan söyleme ile ilgili olarak herhangi bir detaya yer verilmemiştir. Bu durum da kitabın kapağındaki resimlerin kitabın ismiyle uyumlu olmadığı sonucunu doğurmaktadır. Kitap birden fazla hikâyeden oluşmaktadır bu durum genel bir kapak resmi çizimini zorlaştırmaktadır. Bu maddeyle ilgili *Acayip Bir Hediye*, *Gökten Yağan İkiizler Aşkına* isimli kitaplarda da aynı sonuca ulaşılmıştır.

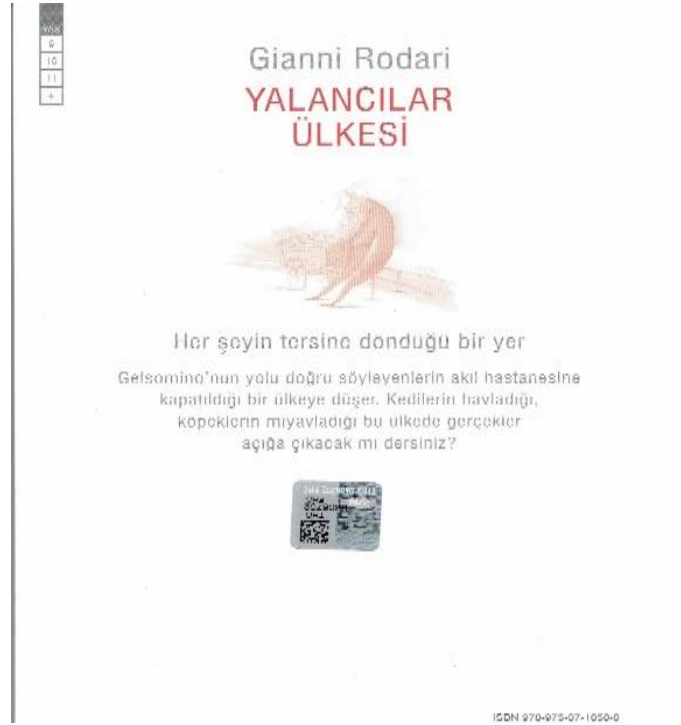
Şekil 14: Yalancılar Ülkesi (kapak resmi)

5. Madde: Ön kapaktaki resimler kitabın arka kapağındaki özeti veya içeriği ile uyumlu mudur? Sorusuna "hayır" yanıtı verilmiştir.

Şekil 15: Yalancılar Ülkesi (kapak resmi)

Şekil 16: Yalancılar Ülkesi (arka kapak resmi)

Kitabın ön kapak resminin arka kapakta bulunan özetle uyumluluk göstermediği görülmektedir. Kitabın ön kapağında ağzı açık şekilde bağırarak bir kişi bulunmaktayken kitabın arka kapağında özet olarak havlayan köpekler ve miyavlayan kedilerden bahsedilmektedir. Bu durum kapak resmiyle arka kapakta verilen özet arasında ilgisiz bir durum oluşturmaktadır. Yine bir önceki maddede bahsedilen kitabın birden fazla hikâyeye barındırmasının bu duruma sebep olduğu düşünülmektedir. Bu maddeyle ilgili *Acayip Bir Hediye*, *Gökten Yağan İkizler Aşkına* ve *Dinozor Kuşları* adlı kitaplarda da aynı sonuca ulaşılmıştır.

7. Madde: Resimler farklı çağrışımlar uyandırıp çocukların yaratıcılığını, duygu ve düşünce dünyalarını geliştirecek nitelikte midir? Sorusuna "hayır" yanıtı verilmiştir. Kitapta incelenen resimlerin çocukların yaratıcılığını, duygu ve düşüncelerini geliştirici nitelikte olmadığı sonucuna varılmıştır. Resimler genellikle fotoğraf gerçekliğine yakın bir şekilde resmedilmiştir. Bu durumun çocuğun yaratıcılığının gelişmesi önünde bir engel olduğu düşünülmektedir. Bu maddeyle ilgili *Acayip Bir Hediye* isimli kitapta da aynı sonuca ulaşılmıştır.

Yalancılar Ülkesi ile ilgili olarak genel bir sonuç RÇKDF'den hareketle Tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 9: Yalancılar Ülkesi Resim-Metin Uyumu

Yalancılar Ülkesi	Uyumlu		Uyumlu Değil		Toplam	
	f	%	f	%	f	%
	15	83,33	3	16,67	18	100

Tartışma ve Sonuç

Çalışmanın bu bölümünde elde edilen sonuçlar alanyazınla ilişkilendirilerek tartışılmıştır. İncelenen kitapların forma uygunlukları 18 madde üzerinden

değerlendirilmiştir ve sırasıyla uyumluluk oranları şu şekildedir: *Acayip Bir Hediye* %66,66, *Gökten Yağan İvizler Aşkına* %66,66, *Dinozor Kuşları* %72,22, *Yalancılar Ülkesi* %83,33

Bulgular sonucunda incelenen kitaplarda bulunan resimlerin resim-metin uyumu ve Resimli Çocuk Kitapları Değerlendirme Formu'na uygunluklarının %78,46 olduğu tespit edilmiştir. Baş & Yıldız (2015) yaptıkları çalışmada incelenen ders kitabında orta düzey bir uyumluluk olduğunu belirtmişlerdir. Ancak bu çalışmada incelenen kitaplarda yüksek düzeyde bir uyumluluk ilişkisi tespit edilmiştir. İlgili çalışmada Baş & Yıldız (2015) bu durumu, yazar ve çizerin birlikte hareket etmemelerine ve illüstratörün tecrübesizliğine ya da konu alanı hakkındaki bilgilerinin yeterli olmayışına bağlamışlardır. Bu çalışmada ise yüksek düzeyde uyumluluğun ortaya çıkması hem yayınevının özenli bir çalışma yürütmesi hem illüstratörün yeterli bilgi ve tecrübeye sahip olmasına bağlanabilir. Baş & Yıldız (2015)'in çalışmalarında kullandıkları form ile bu çalışmada kullanılan form madde sayısı olarak birbirinden farklıdır ancak içerik olarak benzerlik göstermektedir. Bu çalışmada resimlerin uyumluluk düzeylerinin düşük, orta ve yüksek olarak gruplandırılmaları belli ölçütlere dayandırılırken Baş & Yıldız (2015)'in çalışmasında bu şekilde bir ölçüt bulunmamaktadır. Yine bu durum iki çalışmanın farklılık göstermesinde bir sebep olabilir.

Acayip Bir Hediye isimli kitapta; "Resimler, ait oldukları metinlerin içeriğiyle uyumlu mudur?" Maddesine göre görsellerin metinlerin muhtevasını bütünüyle yansıtmamakta olduğu sonucuna varılmıştır. Benzeri bir sonuca Cımbız (2017)'in çalışmasında da ulaşıldığı tespit edilmiştir. Bu durum her iki çalışmanın ortak bir sonuca ulaştığını ve çalışmaların resim-metin uyumu bakımından yeterli olduklarını göstermektedir.

Gökten Yağan İvizler Aşkına adlı kitapta; "Resimler, öğrencilerin metni tahmin etmesini sağlamakta mıdır?", "Resimler, ait oldukları metinlerin ana fikrini/ana duygusunu desteklemekte midir?", "Resimler, ait oldukları metinlerin içeriğiyle uyumlu mudur?" gibi soruların beklentinin altında sonuçlar verdiği görülmüştür. Çocuk için önemli olan öğeler resim ve metinlerde bulunan içeriklerdir. Bu içerikler ne kadar titiz işlenmişse kitap da o derece değerli olmaktadır. Bu maddelerle ilgili ulaşılan sonuçlar Atmaca (2006)'nın çalışmasında ulaştığı sonuçlarla paralellik göstermiştir. Bu durum her iki çalışmada incelenen kitapların yukarıda sıralanan özelliklere dikkat edilmeden ortaya koyulduğunu göstermektedir. Kitapların ortaya konulmasındaki iki büyük pay sahibi Yazarlar ve çizerlerdir. Bu noktada her ikisinin de daha dikkatli davranmaları ve bu önerileri dikkate almaları gerektiği düşünülmektedir.

Dinozor Kuşları kitabının; "Resimler, öğrencilerin metni tahmin etmesini sağlamakta mıdır?", "Resimler, ait oldukları metinlerin içeriğiyle uyumlu mudur?", "Resimler, ait oldukları metinlerin ana fikrini/ana duygusunu desteklemekte midir?" soruları için az da olsa uyumsuzluk gösterdiği sonucuna ulaşıldı. Bu kitapta ulaşılan sonuçlara benzer bulgulara Yıldız (2015)'in tezinde de ulaşılmıştır. Bu durumda özellikle yazar ve illüstratör arasındaki iletişimin önemli olduğu düşünülmektedir. Ayrıca illüstratörün resimleri yaparken metinlerin içeriğini dikkatli şekilde incelemesi gerektiği ifade edilebilir.

Yalancılar Ülkesi isimli kitapta; "Kitap kapağındaki resimler, kitabın ismiyle uyumlu mudur?" Sorusu için yalan söyleme eyleminin görselleştirilmesi zor olduğundan, kitap kapağı resmi ile kitabın ismi olan "*Yalancılar Ülkesi*" arasında doğrudan bir bağ kurabilmek mümkün değildir. Bununla birlikte, kitap kapağında bağırarak konuşan bir kişinin resimlenmiş olması, yalan söyleme eylemi ile kitabın ismi arasında kısmen bağ kurulabilmesine imkân vermektedir. Resimlerin kitabın veya metinlerin başlığıyla uyumlu olması çocuğun anlam kurma sürecini hızlandırması açısından önemlidir. (Demirel, Kökçü & Akbaba, 2018) yaptıkları çalışmada resimlerin çoğunlukla başlıkları desteklediğini

söylemişlerdir. Bu çalışmada incelenen kitaplara bakıldığında aynı şekilde resimlerin başlıkları çoğunlukla desteklediği söylenebilir.

Resimli çocuk kitapları çocuğun bilişsel gelişimi başta olmak üzere hem bakış açısı hem hayal dünyasını şekillendirmesi hem dil gelişiminde farkındalık kazanması açısından çocuk edebiyatında önemli bir yer tutmaktadır (Fang, 1996). Çocuklar, resimler aracılığıyla dünyayı tanıırken aynı zamanda metinleri okuyarak kelime haznesini geliştirir. Resimlerin ve metinlerin uyumu bu noktada önem taşımaktadır. Bu çalışma kapsamında incelenen kitaplardaki resimlerin, çocukları bu yönde geliştireceği ulaşılan sonuçlarla ortaya konulmuştur.

Çocuğun gelişim dönemleri dikkate alınarak hazırlanan resimli kitaplarda özellikle konunun soyut ve somut boyutlarına da dikkat edilmelidir. Bazı kitaplarda konunun çok soyut olması çocuğun ilgisinin azalmasına sebep olabilir. Soyut konuların resimlendirilmesi de görece daha zor olduğu için alt yaş gruplarında bunlara daha çok dikkat edilmesi gerekmektedir (Özkan & Tutkun, 2014). Bu çalışmada incelenen kitaplara bakıldığında resimlerin yaş gruplarına uygun bir şekilde çizildiği ve daha çok somut olayların resimlendiğini görmek mümkündür.

Resimli çocuk kitaplarında resimlerin metni yansıtması ve onunla uyum içerisinde olması önemlidir. Temsili olarak bulunan resimlerin metnin içeriği hakkında bilgi vermesi ve sadece dolgu malzemesi olarak kullanılmaması gerekmektedir. Örneğin, bir Harry Potter kitabında anlatılan bir sahneyi doğru bir şekilde tasvir eden bir resim temsili olarak kabul edilecektir. İyi organize edilmiş bir resim, metin hakkında birçok bilgi sunabilir (Russell, Carney & Levin, 2002). Bu çalışmada incelenen kitaplarda kullanılan resimler genellikle metinle uyum içindedir.

Resimli çocuk kitaplarında resim ve metin tamamlayıcılığının da öneminden bahsedilebilir. Örneğin metinleri fazlasıyla açıklayan resimler çocuğun hayal gücünü sınırlayabilir ve onun bu konuda gelişmesine engel olabilir (Nikolajeva ve Scott, 2001). Aynı şekilde Çetin (2021) yaptığı çalışmada bu konuda benzer görüşler bildirmiş ve resim metin bütünlüğünün önemine dikkat çekmiştir. Bu çalışmada incelenen resimler ve metinlerin tamamlayıcılık açısından çocuğun hayal gücüne herhangi bir engel oluşturmadığı aksine hayal gücünü desteklediği sonucuna ulaşılabilir.

Genel olarak değerlendirildiğinde çalışmada incelenen kitapların forma uygunluk düzeyi %72,21 olarak belirlenmiştir. Bu oranda uyumluluk olması çocuk kitapları açısından önemli bir sonuçtur. Baş & Yıldız (2015)'in çalışmasında uyumluluk düzeyinin daha düşük olduğu tespit edilmiştir. Bu farklılığın sebebi adı geçen çalışmada incelenen ders kitapları olduğu söylenebilir. Çünkü ders kitapları yapıları itibarıyla edebî eserlerden ayrılmaktadır. Özellikle resimler ders kitaplarında daha basit ve sade çizimler içerirken edebî eserlerde bu durum daha profesyonel şekilde yapılmaktadır. Bu noktada ders kitaplarını hazırlayan kurumun çalışmanın sonunda verilen önerileri dikkate alması tavsiye edilmektedir.

Sonuç olarak bulgulardan elde edilen veriler ışığında çalışmada incelenen kitapların çocukların gelişimlerini desteklediği, hayal dünyalarını genişlettiği ve estetik bir zevk kazandırabileceği ortaya çıkmıştır.

Öneriler

Bu bölümde çalışmada incelenen kitaplardan elde edilen bulgular sonucunda önerilerde bulunulmuştur.

1. Kitaplar resimlenirken kitabın hitap ettiği yaş grubunun özellikleri göz önünde bulundurulmalıdır. Resimler buna göre hazırlanmalıdır.

2. Kitapların kapak resimleri içerikle uyumlu olmalıdır ve kitapların kapak resimleriyle arka kapakta bulunan özet içeriği birbirini tamamlayıcı nitelikte olmalıdır. Özet kısımları kitabın tamamını yansıtmalıdır.
3. Yapılan resimler çocuğun hayal dünyasını geliştirici özellikler taşımalıdır. Resimler ilgi çekici olmalıdır.
4. Resimler yapılırken estetik boyuta olabildiğince dikkat edilmeli, resimler üzerinde daha titiz çalışmalar yapılmalıdır.
5. Resimler ait oldukları metinlerle içerik ve ana fikir bakımından birbirini tamamlayıcı özellikte olmalıdır, böylece çocuğa verilmek istenen bilgi veya mesaj daha net bir biçimde iletilmiş olacak ve çocuğun dikkatinin dağılmasının da önüne geçilecektir.
6. Resimlerde kullanılan renkler canlı, parlak ve ilgi çekici olmalıdır, özellikle ilk iki yaş grubu (4-6, 7-9 yaşlar) için resimler önemli olduğu için daha fazla resme yer verilmelidir.
7. Resimlerde çocuğun dikkatini dağıtacak öğelere yer verilmemelidir.
8. Resimler, çocuğun metnin içeriğini tahmin etmesine imkân vermelidir.
9. Öğretmenler ve ebeveynler çocuklar için kitap seçerken bu çalışmada kitapların incelendiği RÇKDF'yi dikkate almaları önerilir. Kitap seçimlerini bu forma göre yapmalarının faydalı olacağı düşünülmektedir.

Kaynakça

- Atmaca, A. E. (2006). İlköğretim Ders Kitaplarında Görsel Tasarım ve Resimleme. *Millî Eğitim*, 3(171), 318-328.
- Baş, B. ve Yıldız, F. İ. (2015). Türkçe 1. Sınıf Ders Kitabının Resim-Metin İlişkisi Açısından Değerlendirilmesi. *International Online Journal of Educational Sciences*, 7(1), 230-241.
- Carney, N. R. ve Levin, J. (2002). Pictorial Illustration Still Improve Students' Learning from Text. *Educational Psychology Review*, 14(1).
- Cımbız, A. T. (2017). *Ortaokul 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabındaki Resimlerin Metinlerle Uyumu*. Yüksek Lisans Tezi. Tokat: Gaziosmanpaşa Üniversitesi.
- Çer, E. (2014). *Edebiyatta Çocuk Gerçekliği ve Çocuğa Görelik İlkelerinin İncelenmesi*. Doktora Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Çetin, H. (2021). Resimli Çocuk Kitaplarında Resim-Metin İlişkileri ve Bazı Sınıflandırmaların Değerlendirilmesi: Bir Meta-Sentez Çalışması. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(2), 533-545.
- Demirel, Ş., Kökcü, Y., ve Akbaba, R. S. (2018). 5. Sınıf Türkçe Ders Kitabının Resim-Metin İlişkisi Açısından İncelenmesi. *Adıyaman University Journal of Educational Sciences*, 8(2), 224-243.
- Dursunoğlu, H. (2015). Eğitim Fakülteleri İçin Çocuk Edebiyatı. (Ed. Ömer Yılar ve Lokman Turan), *Çocuk- Edebiyat ve Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Fang, Z. (1996). Illustrations, Text, and The Child Reader: What Are Pictures in Children's Storybooks for?, *Reading Horizons*, 37 (130 42).
- Karasar, N. (2015). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Taş Kitapçılık.
- Karatay, H. (2012). Kuramdan Uygulamaya Çocuk Edebiyatı (ed. T. Şimşek). *Çocuk Edebiyatı Metinlerinde Bulunması Gereken Özellikler*. Ankara: Grafiker.

- Kayabekir, T. (2010). *İlköğretim 8. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Tasarımında Yer Alan İllüstrasyonların Metne Uygunluk Açısından Değerlendirilmesi*. Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Kıbrıs, İ. (2000). *Uygulamalı Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Eylül.
- Nikolajeva, M. ve Scott, C. (2001). *How Picture Books Work*. New York: Routledge.
- Oğuzkan, A.F. (2013). *Çocuk Edebiyatı*. Ankara: Anı Yayıncılık
- Özkan, R. ve Tutkun, S. B. (2014). İlköğretim Sosyal Alan Ders Kitaplarının Görsel Boyut ve İçerik Tutarlılığı Açısından İncelenmesi. *International Journal of Social Science*, 24, 371-386.
- Sever, S. (2015). *Çocuk ve Edebiyat*. Ankara: Tudem.
- Sever, S. (2018). *Sanatsal Uyarılarla Dil Öğretimi*. Ankara: Tudem.
- Türkçe Sözlük*. (2013). Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Yıldız, F. İ. (2015). *İlkokul 2. Sınıf Türkçe Ders Kitabının Resim-Metin İlişkisi Açısından Değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Aydın Üniversitesi.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.